No. 115 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 22 September.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den September.

Bij twee koninklijke ordonnantien zijn, ten eerste, de rondom Parijs op te werpen fortificatiewerken van openbaar nut verklaard, en is de minister van openbare werken belast met de regeling der onteigening en schadeloosstelling voor afgestane gronden, waartoe hem de noodige credieten zullen worden verstrekt, terwijl de arbeid zal geschieden op de van wege het departement van oorlog aangeboden en goedgekeurde voorstellen; ten tweede wordt aan laatstgenoemden minister op het budget van dit jaar een buitengewoon voorloopig crediet van zes millioenen fr. voor den arbeid verleend.

Bij koninklijke ordonnantie is voorts de luit. generaal *Dode de la Brunerie*, president van het comité der fortificatien, tot hoofddirecteur der fortificatiewerken rondom Parijs benoemd.

Ook zijn bij eene koninklijke ordonnantie van den 2den dezer, de nog beschikbare manschappen op de tweede afdeeling van het contingent der klasse van 1834 onder de wapenen geroepen; vroeger, den 12 augustus ll., waren die van dezelfde afdeeling over 1835 reeds opgeroepen.

Bij eene telegraphische depeche wordt de bewapening der kust van Antibes tot Toulon bevolen; voorts meldt men, dat te Duinkerken 1500 remontepaarden en evenveel te Valenciennes gewacht worden.

— De genietroepen te Vincennes en St.-Denis in garnizoen, zijn reeds aan het maken der traces begonnen op den Mont-Valérien, ten noorden van St.-Denis, te Noisy-le-Sec, te Fontenay, te Rosny en te Nogent-sur-Marne. Den 21sten dezer zal de eerste arbeid van het terrassement worden aangevangen.

Indien men dus binnenslands nog met de toerustingen voortgaat, luiden de tijdingen uit het Oosten daarentegen vredelievender. Te Toulon en Marseille heeft men namelijk tijdingen uit Alexandrie van den 30sten, de bevestiging houdende van het eergisteren vermeld berigt, dat *Mehemed* was begonnen te zwichten en zich thans met het levenslang bezit van Sijrie wilde vergenoegen, derhalve bereid was om terug te geven Adana, Candia en de heilige steden. Een der bladen van Marseille, de *Semaphore*, behelst daaromtrent het volgende:

» Den 28sten heeft Z. H. (*Mehemed*-ali) den gezant der Porte *Rifaat*-bey ontboden, alsmede de consuls der vier groote mogendheden, en heeft hen verklaard, dat voor wat Egijpte betrof, hij zich volkomen met het Londensch traktaat vereenigde. *Mehemed*-ali heeft daarbij gevoegd, dat hij zich te vreden stelde met het levenslang bezit van Sijrie, en dat hij *Rifaat*-beij belastte om aan den Sultan dit laatste voorstel te doen.

» *Rifaat*-Bey had deze zending aangenomen, toen de konsuls der vier mogendheden zijn tusschen beide gekomen en aan den onderkoning gevraagd hebben, wat hij rekende te doen ingeval de Porte weigerde zijn voorstel aan te nemen. Z. H. heeft geantwoord dat hij zich desaangaande niet voorafgaandelijk had bezig te houden, overtuigd dat het voorstel de goedkeuring van den Sultan zoude wegdragen. De konsuls merkten daarop aan: » In dit geval moet U. H. terstond bevelen aan zijn zoon *Ibrahim* geven, dat hij zijne troepen doet terugtrekken; in de eerste plaats moet hij de teruggave der vloot bepalen." *Mehemed*-Ali vergenoegde zich met te antwoorden: » Dat zoo hij niet zeker was van de aanneming zijns voorstels, hij hetzelve niet zou gedaan hebben." De konsuls hebben daarop hun afscheid genomen.

» Verder wordt gezegd dat voornamelijk de russische en pruissische konsuls bij dit onderhoud het woord gevoerd hebben. Indien de divan nu, zooals men hoopte, het gedane voorstel aannam, dan zou de vrede niet verbroken worden, maar het *status quo* voortduren; doch het was sterker de vraag, of de mogendheden zich met hetzelve vereenigen zouden.

In Egypte en Syrie was alles rustig; de britsche vlootvoogden *Stopford* en *Napier* lagen nog voor Alexandrie en Beyrut, zonder iets vijandelijks ondernomen te hebben.

Een brief uit Cerigo van den 31sten Augustus houdt, dat het fransche eskader, onder den vice-admiraal *Hugon*, den 30sten ter hoogte van Cerigo gezien was, en zich dus naar de omstandigheden naar Candia, Beyrut of Alexandrie kon begeven. Volgens een ander berigt echter zou het voormeld eskader zich te Navarino vereenigen en aldaar, zonder deel aan de zaken te nemen, den loop der gebeurtenissen afwachten.

— Met de jongste tijdingen uit het Oosten heeft men ook vernomen dat de zaak der Joden van Damascus eindelijk tot eene gunstige oplossing gekomen is, hetgeen vooral te danken was aan de heeren *Montefiore* en *Crémieux*. Ten gevolge hunner pogingen bij *Mehemed*-Ali, heeft deze een bevel gegeven dat de israëliten, die wegens den moord van pater *Thomas* nog ten getale van negen gevangen gehouden werden, in vrijheid werden gesteld en alle regtsvervolging ophield.

— Het hof der pairs heeft, den 17den dezer, na het rapport van de commissie van instructie en het requisitoir van den procureur-generaal gehoord te hebben, een voorloopig vonnis in de zaak van *Lodewijk Bonaparte* en zijne medebeschuldigden uitgesproken. Het hof heeft daarbij in de eerste plaats zich zelf bevoegd verklaard, om van de zaak kennis te nemen, gelast dat 21 personen, waaronder *Lodewijk Napoleon*, de generaal *Montholon*, de kolonels *Voisin* en *Parquin*, de heer *de Persigny* enz. in staat van beschuldiging gesteld zullen worden, en de in vrijheidstelling van drie en dertig andere aangeklaagden bevolen.

De opening der debatten dezer zaak is bepaald op maandag 28 September. Honderd vier en dertig pairs hebben dit arrest onderteekend.

— De tijdingen uit Madrid tot den 10den houden, dat de rust in die stad, waar de zich opgeworpen junta steeds meester is, tot dusver was bewaard gebleven. De dienst in de stad werd gezamelijk door de troepen en de nationale garde waargenomen; nog 2500 à 3000 man troepen waren binnen Madrid gekomen; de junta had vier stukken geschut op het plein der constitutie, voor het hotel waar zij hare zittingen houdt, doen plaatsen. Schoon het dan uiterlijk rustig was, heerschte echter de onrust in de gemoederen, daar ieder gevoelde dat de tegenwoordige staat van zaken niet kon voortduren, en men dagelijks van Valencia het sein verwachtte dat de crisis op de eene of andere wijs moet beslissen. Van de negen en veertig provincien hadden zich tot dus ver vier en twintig voor het opgeworpen bewind van Madrid verklaard, en derzelver getal vermeerdert nog dagelijks, zoodat de koningin wel niet lang in twijfel zal blijven nopens den eenigen weg, dien zij heeft in te slaan. De grootste belemmering, die het voorloopig bewind ondervindt, is gelegen in het gebrek aan middelen om in het onderhoud zijner talrijke verdedigers te voorzien. De schatkist is ledig, en men heeft dus een aantal der voornaamste kapitalisten bijeengeroepen, ten einde eene bijdrage van 4 milioen realen in de maand te erlangen. Er is eene commissie benoemd, om deswege met de geldschieters eene overeenkomst te treffen."

Men kent thans ook den inhoud van het manifest door *Espartero* aan de koningin-regentes gezonden. Dit stuk is een lang betoog, waarin de generaal tracht te doen uitkomen, dat hij in zijn staatkundig gedrag zich steeds gelijk zou gebleven zijn, en waarin hij vooral zijne eigene verdiensten ophemelt, en ten slotte zegt, dat hij de kroon der koningin nog niet in gevaar gelooft, dat de koningin de rampen die het land dreigden kon afweren, mits zij zijne raadgevingen volgde. Haar bleef niets anders te doen over, dan een manifest uit te vaardigen, waarin zij beloofde dat de constitutie niet veranderd zou worden, dat de tegenwoordige cortes ontbonden, en de door die cortes aangenomene wetten, derhalve ook die der stedelijke besturen, aan de nieuwe cortes zouden onderworpen worden. Zoodanig manifest zou de gemoederen bedaren, de rust herstellen. Indien echter des generaals wijze raadgevingen

door de koningin niet onmiddellijk werden aangenomen, dan zou het moeijelijk zijn den loop van zaken en hare gevolgen te berekenen; eene revolutie eens begonnen zijnde, was het niet te verwonderen, dat bedorven menschen haar van den regten weg deden afwijken en op de massa's werkten, om hunne misdadige plannen uit te voeren, enz.

— Ter beurze van heden (18 *September*) waren genoteerd: 5 pCt. 107,30; 3 pCt. 75,80; Nap. r. 98; Sp. Ardoins 24 drie achtste; Rom. L. 98¾.

Van den 19*den*. — De heden uit Spanje bekend geworden tijdingen houden, dat de koningin, aan zich-zelve overgelaten, zonder verantwoordelijk ministerie, en na het manifest van *Espartero*, niet langer weêrstand heeft kunnen bieden aan de dreigende houding der oproerige junta's, en alzoo een nieuw ministerie heeft benoemd, aan welks hoofd de heer *Sancho* staat, die, benevens den heer *Gonzales*, tot het ministerie behoorde, dat des anderen daags na het oproer te Barcelona werd aangesteld, en reeds toenmaals de intrekking der wet op de ayuntamiento's, de ontbinding der cortes en eene hervorming van ambtenaren eischte, doch toen op de weigering der koningin terugtrad. Zijne tegenwoordige benoeming geeft derhalve het blijk, dat de koningin in zijne eischen bewilligd heeft, en een ministerie is gevormd uit de leden der minderheid, waarvan de ontbinding der cortes het onmiddellijk gevolg is. Eene telegraphische depêche houdt het volgende:

» Den 10den is het manifest van den generaal *Espartero* te Valencia ontvangen. In den nacht van den 11den op den 12den heeft de koningin een ministerie benoemd, als volgt zamengesteld: President van den raad en minister van buitenlandsche zaken, de heer *Sancho*; financien *Ximenes*; gratie en justitie *Gomez-Becerra*; binnenlandsche zaken *Cabello*; oorlog, *Infante*; marine, *Capaz*.

— Voor een paar dagen is er een raad gehouden betrekkelijk de aan te leggen fortificatiewerken rondom Parijs, waarin over de verdeeling van den arbeid gehandeld is tusschen het korps militairen der genie en dat der bruggen en wegen, zullende ieder datgene bestaren, wat meer bijzonder tot de specialiteit van het vak behoort. Er is een afzonderlijk bureau voor de onteigeningen gevormd; de koning heeft reeds het voorbeeld, namelijk autorisatie gegeven voor het aanvangen van den arbeid in het bosch van Boulogne en in het park van Neuilly. Dertig bataillons, ieder van 800 man, eene sterkte uitmakende van 30,000 man, zullen aan de fortificatiewerken gebruikt worden, en onder barakken op de plaats van den arbeid verblijven, zullende het werk met den grootsten spoed worden voortgezet.

— Omtrent de zaken van het Oosten heeft men heden geene nadere tijdingen.

— Ter beurze van heden (19 September) was de notering: 5 pCt. 107,60; 3 pCt. 75,35; Nap. r. 98; Sp. Ardoins 24 drie achtste; Rom. L. 99.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 17den September.

Een geacht Duitsch dagblad deelt uit Berlijn het volgende schrijven van een aanzienlijk persoon te St. Petersburg, van 2 September, mede:

» Het Keizerlijke bevel, hetwelk 18 linieschepen van Kronstadt naar de Middellandsche zee doet vertrekken, ... Schoon er nog niets naders vernomen is, zal evenwel in het buitenland bevreemding baren; maar hier verwondert zich daarover niemand, die slechts met eenige oplettendheid de maatregelen onzer regering vervolgt. De vloot, die zich voor eenige maanden in de Oost-zee vertoond heeft, getuigde reeds van de bedoelingen des Keizers. Te midden van den vrede heeft men bij ons, gelijk in Pruissen en Oostenrijk door het landweer-stelsel, de middelen voorbereid, om eenen oorlog te voeren. Onze vloot is, met opzigt tot de uitrusting en het aantal der schepen, in de laatste tien jaren meer vooruit gegaan, dan in de voorafgaande honderd jaren. In de magazijnen en arsenalen is een ontzettende voorraad opgestapeld, en de zeedienst, zoo wel wat de matrozen als de marine-troepen betreft, tot eene bewonderenswaardige hoogte van juistheid en tevens van eenvoudigheid gebragt.

» Bij de landmagt brengt de buitengewone uitgestrektheid des Rijks het groote nadeel van eene moeijelijke en met groot tijdverlies gepaard gaande zamentrekking der strijdkrachten op het beslissende punt met zich. Dit belangrijke nadeel is echter in velerlei opzigt weggenomen, want behalve de altijd mobiele armeekorpsen in de ... provincien, is reeds sedert twee jaren een ontzagwekkend leger bijeengetrokken, hetwelk zijne steunpunten in de groote militaire kolonien heeft, en ten allen tijde gereed staat, om zich, naar welken kant ook, slagvaardig in beweging te stellen.

» Bij de vloot hebben in het personeel groote veranderingen plaats gehad; alwie niet naar ziel en ligchaam volkomen krachtig was, is uit de active dienst naar de depots overgeplaatst."

— Uit Ancona, waar reeds te voren eenige woeling onder de hoofden schijnt opgemerkt te zijn geweest, wordt gemeld dat het tusschen verscheiden verdachte lieden en eene patrouille tot een gevecht is gekomen, waarbij verscheidene personen gekwetst waren en een om 't leven gekomen was. Te Rome wilde men voorts berigt hebben, dat er te Ancona oproerige tooneelen hadden plaats gehad, waartoe de verschijning van een schip onder fransche vlag had aanleiding gegeven.

— De *Augsburgsche Zeitung* behelst een berigt van de poolsche grenzen, volgens welk men, tijdens het verblijf van keizer *Nicolaas* te Warschau, op het spoor zou gekomen zijn van een in Polen bestaande tak der in Gallicie ontdekte zamenzwering; doch werd dit gerucht door velen nog in twijfel getrokken.

ENGELAND.

LONDEN, den 19den September.

Gisteren moet aan den heer *Guizot*, en te gelijk zou te Parijs aan het fransch gouvernement officiele overgifte zijn gedaan van het traktaat der verbonden mogendheden, van 15 Julij.

— De admiraals welke de schepen, arsenalen en timmerwerven in de verschillende havens van het kanaal in oogenschouw genomen hebben, zijn herwaarts teruggekeerd.

— De vloot onder den admiraal *Stopford* in de Middellandsche zee wordt meer en meer versterkt. Naar men verneemt zullen de volgende linieschepen zoo spoedig mogelijk in dienst gesteld worden: De *Indees* 84 stukken, *Vengeance* 84 te Portsmouth, de *Britannia* van 120 te Plymouth, de *Bombay* van 84, de *Clarence* van 84, de *Monarch* van 84, en nog een ander schip van 34 stukken te Sheerness de *Horn* en de *Queen Adelaïde* elk van 120 stukken, welke zich beide gereed maken om de admiraalsvlag te hijschen. Op de timmerwerven heerscht de grootste werkzaamheid. De oproepingen ter werving van zeevolk vermeerderen. *De Brittannia* zal zich naar Spithead begeven, om aldaar een gedeelte der equipagie van den *Donegal*, van 82 stukken, die van Lissabon wordt terugverwacht, aan boord te nemen, ten einde eene voltallige equipagie van 820 man te hebben. De schout bij nacht, *John Ommeny*, die als tweede kommandant in de Middellandsche zee, het bevel zal voeren, zal zich aan boord van dat schip begeven. De *Rodney* van 92 stukken zal binnen kort Plymouth verlaten, om zich regtstreeks naar Malta te begeven, ten einde daar de vloot van den admiraal *Stopford* te versterken.

— Uit de nadere berigten uit Lissabon meent men te moeten opmaken dat de oproerige pogingen van een regiment infanterie te Castel Branco geen grooten bijval onder de troepen gevonden hebben, zoodat men binnen kort de arrestatie der rebellen of hunne vlugt op spaansch grondgebied te gemoet zag.

— De geconsolideerden waren in den aanvang der beurs nog al willig; doch een uur voor het einde daarvan vielen zij bij het half per cent, ten gevolge van het berigt, dat de admiraal *Stopford* bevelen had gegeven, om een Fransch schip te nemen. De jongste Fransche tijdingen spreken ook daarvan. Het geldt namelijk een schip uit Toulon, hetwelk met houwitsers en andere krijgsbehoeften voor *Mehemed*-Ali was geladen. Men was te Parys zeer benieuwd, de houding van den heer *Thiers* te kennen, na hetgeen sommige bladen noemen: « den hoon der Fransche vlag aangedaan.»

— Ter beurze van gisteren waren de 3 pCt. geo. genoteerd: 88½; Met. 2½ pCt. 50¾; 5 pCt. 100; Spanje 23½; Port. 22½.

BELGIË.

BRUSSEL, den 20sten September.

Men verneemt heden uit Gent, dat aldaar dezen morgen een zeer hevige brand is uitgebarsten in de spinnerij van de heer *Delcroix*, *Vanloo* en *Tielman*, en het gebouw benevens twee aangrenzende huizen een prooi der vlammen is geworden. Bijzonderheden zijn nog niet bekend.

— Men heeft thans van Antwerpen naar herwaarts gebragt en op het binnenplein van het paleis voor de Nijverheid geplaatst het monster-mortier met bijbehoorend gereedschap, en vijf bommen wegende niet minder dan 2500 kilogr.

— Te Gent is in de vorige week verkocht de schildergalerij van wijlen den heer *Scham-Daveschot*, waarvan de gezamenlijke opbrengst is geweest 214,225; terwijl nog 13 kostbare stukken ingehouden zijn. Onder de verkochte stukken merkte men op: Gezigt in Vlaanderen van *David Teniers* voor fr. 14,600 (voor rekening van het Belgisch gouvernement), de vette keuken en de magere idem van *Jan Steen*, het eerste voor 3,050 en het tweede voor 1,425; portrait van pater *Buizola* van *Rubens* voor 3,150; een portrait door *Rembrand* voor 2,600; het verslaan der oproerige engelen door den *H. Michaël* van *Rubens* voor 2,000; *Christus* tusschen de twee booswichten 2,330; het toilet door *Gabriel Metzu* 5,100; een landschap van *Ph. Wouwermans* 1,000; een zeestuk van *W. van de Velden* 3,330; een portrait van *Rembrand*, door hem zelven, voor 3,030; dito ten voeten uit voor 15,190; het portrait van den Spaanschen ambassadeur *Gonzalvi* door *van Dijck* voor 10,000; idem ten voeten uit van den ambassadeur *Alexander Scaglia*.

door den zelfden voor 4,000; de ontvangenis der *H. Maagd* door *Correggio* voor 3,010; een portrait van *Rubens* door hem zelven voor 5,510; een dito van *Elizabeth Brants* door *Rubens* voor 9,750; het mirakel van den *H. Benedictus*, eene schets door *Rubens*, voor 25,700

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten September.

Naar men verzekert, zal Z. M. de Koning zich in het begin der volgende week naar het Loo begeven.

— Men verneemt, dat het Z. M. behaagd heeft, den heer *J. H. J. Wellenbergh*, die H. K. H. Mevrouw de Erfprinses *van Oranje*, bij hare bevalling heeft bijgestaan, tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw te benoemen.

— Men schrijft ons, dat Z. M. den heer *de Casembroot*, vroeger 2de luitenant bij eene der afdeelingen kurassiers, heeft benoemd tot 2den luitenant bij de kavallerie in Oost-Indie.

— Bij alteratie van art. 43 van het reglement op het burgerlijk algemeen pensioenfonds, vastgesteld bij koninklijk besluit van 21 Januarij 1836, no. 97 (*Staatsblad* no. 10), is bepaald, dat op de pensioenen, ten laste van het algemeen burgerlijk pensioenfonds genoten wordende, korting zal kunnen worden verleend, op den voet der bestaande verordeningen, en alzoo bij toepassing van de wet van 24 Januarij 1815 (*Staatsblad* no. 5). Dienvolgens zijn de hoofden der ministerien en departementen van algemeen bestuur gemagtigd, om, overeenkomstig Zr. Ms. besluit van 28 Augustus 1826, no. 40, na den raad van bestuur, van het algemeen burgerlijk pensioenfonds te hebben gehoord, te beschikken op de verzoeken om korting op de pensioenen, uit dat fonds genoten wordende, van onder hunne departementen geressorteerd hebbende ambtenaren en bedienden, in alle zoodanige gevallen, waarin de schuldenaar de wettigheid van de schuld erkent.

— De termijn spoedig ten einde loopende, binnen welken de wettelijke hijpotheken van minderjarigen, van andere onder voogdij gestelde personen en gehuwde vrouwen, tegen hunne vaders, moeders, voogden, en mannen op de nieuwe hijpotheek registers moeten worden ingeschreven, en binnen welken ook de overbrenging daarop van de wettelijke hijpotheken aan den staat, de gemeenten en openbare stichtingen toegekend, benevens de geregtelijke hijpotheken uit kracht van vonnissen genomen, moet plaats hebben, zoo heeft men het niet ondienstig geacht om een ieder, die daarbij belang heeft, thans nogmaals daaraan te herinneren, met kennisgeving, dat, volgens de wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe wetgeving, die hijpotheken binnen twee jaren na de invoering der Nederlandsche wetgeving, en alzoo vóór den 1. October 1840 moeten worden ingeschreven, als wanneer daardoor derzelver rang, bij de Fransche wetgeving toegekend verzekerd blijft, doch welke, bij gebreke van zoodanige inschrijving, verloren gaat.

— Uit Amsterdam schrijft men van den 20sten September:

» De plegtstatige inwijding van den spoorweg tusschen deze stad en Haarlem, den eersten, dien men in Nederland tot stand zag komen, had plaats op den 20sten September 1839, en deze belangrijke gebeurtenis werd heden te eerder met genoegen herdacht, omdat reeds in het verloop van den voltooiden eersten jaarkring de ervaring bewezen heeft, aan den eenen kant de nuttigheid van dien spoorweg voor de bewoners der provincie, en in het bijzonder voor de ingezetenen der beide steden, en, aan den anderen kant, de gegrondheid der verwachting, dat op den duur de onderneming zelve zich bij de zaak zal wel bevinden, vooral wanneer de voortzetting van den weg tot Rotterdam zal zijn tot stand gebragt. Niet ten onregte derhalve had de spoorweg dezen dag een feestelijk aanzien; waarvan echter de fraaiheid door het gure en regenachtige weder minder uitkwam en ook minder werd gadegeslagen. Van alle de stationsgebouwen wapperde de nationale vlag, met welke ook de wachthuisjes den weg langs getooid waren. Insgelijks waren den ganschen dag door de locomotiven en achterste waggons der wagentreinen met de uitwaaijende sierlijke banen der vaderlandsche driekleur versierd. In gepaste vrolijkheid is overigens het hengelijke van den goeden uitslag der onderneming, door de verschillende beambten van den weg, aan een feestelijk onthaal, hun door de Directie aangeboden, dankbaar herdacht; — bij deze gelegenheid zijn de welgemeendste toasten aan den Koning, het Koninklijke Huis, de leden van den raad van administratie, en andere tot den weg betrekking hebbende autoriteiten en personen met geestdrift ingesteld.

— Den 17den dezer, aanvaardde de hoog weleerw. hooggeleerde heer *J. H. Scholten*, doctor in de godgeleerdheid en in de letteren, het hoogleeraarsambt in de godgeleerdheid aan 's Rijks athenaeum te Franeker (?) met het houden eener plegtige redevoering: *De vetando in Jesu Christi historiâ interpretanda Docetismo, nobili, ad rem Christianam promovendam, hodiernae Theologiae munere*, d. i. *over de door de zaak des Christendoms, zoo belangrijke taak der hedendaagsche Godgeleerdheid, om eene Docetische rigting te vermijden in de behandeling van het leven van Jezus.*

— De Hollandsche maatschappij van fraaije kunsten en wetenschappen heeft gisteren, onder voorzitterschap van van hoogleeraar *J. Bosscha*, hare jaarlijksche algemeene vergadering te Amsterdam gehouden. Nadat de algemeene voorzitter dezelve met eene redevoering geopend had, bestaande in de beantwoording der vraag: *welke verpligting rust er op de Regeringen ten aanzien van de kunsten en wetenschappen*, werd aan den heer mr. *A. Bogaerts*, van Rotterdam, de gouden eerepenning uitgereikt, wegens zijne door die maatschappij bekroonde verhandeling: *Over de uiterlijke welsprekendheid*, en aan den heer *J. Immerzeel, Jr.*, te Amsterdam, die echter wegens ongesteldheid niet tegenwoordig was, de zilveren eerepenning, wegens zijne bekroonde lofrede op *Rembrandt*.

— In de op ll. Donderdag, te Middelburg door de Nederlandsche Handelmaatschappij gehouden veiling van 16,609 balen en 441 vaten *Java*-koffij, is alles verkocht van 27 tot 28 cents. De suiker bragt van *f* 29½ tot *f* 36½ op.

— Als eene zeldzaamheid wordt uit Groningen gemeld, dat er zich thans, in den tuin van *Roelf E. Dul*, mr. schoenmaker te Garmerwolde, eene komkommerpeer bevindt, die eenen omtrek heeft van 1 Ned. el en 3 duimen, lang bijna 8 palmen, en een gewigt hebbende van ruim 14 Ned. ponden.

— Een afschuwelijke moord heeft te Consdorf, kanton Echternacht, in Luxemburg, plaats gegrepen. Een zekere *Brandenbourg*, van Cobenbourg, zich naar Consdorf begeven hebbende, verliet die plaats met ruim 40 francs bij zich, en kwam niet terug. Bij het doen van nasporingen, vond men, niet ver van Consdorf, het onderste gedeelte van het lijk, waarvan het bovenste gedeelte door een mes was gescheiden. Aan zijnen broek alleen konde men hem herkennen. Het bovenste gedeelte van zijn ligchaam heeft men niet kunnen terugvinden. Op eenigen afstand van de overblijfselen van het lijk, heeft men een verroest pistool gevonden. Na vele aanduidingen, heeft men twee lieden gearresteerd, bij een van welke men een snoeimes heeft gevonden, waaraan bloedvlekken waren.

MEHEMED-ALI.

Deze man, dien onze kleine tijd een groot man noemt, is ten minste een der gelukkigste avanturiers en veroveraars die er geleefd hebben. Kabalen, muiterij, verraad en moord is hij meester geworden; hij heeft de Mamelukken geslacht, opdat zij hem in het streven naar de heerschappij niet zouden hinderen; hij heeft zich aan de oppermagt eens zwakken gebieders onttrokken, en eene groote vloot met een gedisciplineerd leger daargesteld, beide voorzeker zegevierend zoolang zij geen andere vijanden dan ongeoefende benden te bestrijden hebben. Maar hij heeft zich met den vloek van zijn ongelukkig volk beladen; want de behoeften voor het levensbestaan is de eerste vandalle, en daarvan heeft hij hetzelve beroofd. In de oudheid schatte men de bevolking van Egypte op zeven millioenen, tijdens den inval onder *Bonaparte* op vijf, toen *Mehemed*-Ali de Mameluken verdelgde op drie, en thans is zij tot twee, ja naar velen beweeren tot op anderhalf millioen zielen gesonken. Dit is het eenvoudigste antwoord op den fraaije lofspraken van een schrikverwekkend beheer, dat geen bijzonder eigendom erkent en de menschen slechts als werktuigen om geld te winnen behandelt. Wat nut trekt het arm Egyptisch volk van den hersenschimmigen roem zijns vorsten, wat van zijne bevrijding van de turksche souvereiniteit, wat van die kolossale vloot, van dat kostbare beheer, die geldverslindende europesche planmakers, vleijers, en lofredenaars, die het geld het land uitdragen en zich vrolijk maken over *Mehemed*-Ali's ligtgeloovigheid? En kan men het dan dit volk ten kwade duiden, wanneer het slechts met weerhouden wrok het tirannik draagt en dien het hun oplegt haat? Gebaat is *Mehemed*-Ali dat ook; hij voelt dit zelf, en van daar zijt schrikliefeer, (?) welk voorzeker slechts een sedert duizend jaren aan het juk gewone volk verduren kan. Waar vinden wij tot heden in de regering van *Mehemed*-Ali slechts een spoor van regt en menschelijkheid jegens zijne onderdanen? Persoonlijke ijdelheid en bevrediging eener grenzenlooze eerzucht zijn zijne voornaamste drijfveren, en terwijl in zijn oog het land niet anders dan een naar willekeur uit te putten eigendom is, beschouwt hij de volken onder zijn gezag als kudden, die hij naar welgevallen scheeren en slachten kan. Zijne eigene woorden toch bij iedere gelegenheid zijn, dat die ellendige Fellaz nog niet rijp zijn voor eenen beteren toestand, en dat zij slechts door vrees en bedwang te houden zijn. Maar wat heeft hij dan gedaan, om ook slechts voor de verste toekomst een' beteren toestand te grondvesten, den grondslag te leggen voor eene betere zedelijke gesteldheid? Wat hij deed, deed hij slechts voor zich, zonder te berekenen dat zijn monopoliestelsel handel en verkeer, alsmede de welvaart van het geheele land moest vernietigen. Hij heeft eene verbazend groote vloot gebouwd, zonder den handel in zijn land te bevorderen. Zijn belastingstelsel heeft de rijke karavanen zijn grondgebied doen vermijden en zijne fabrieken vinden geen vertier dan het afgedwongene vertier bij zijn onderdanen. De vele in verval rakende fabrijksge-

bouwen geven het bewijs hoe nutteloos derzelver aanleg was, en de wezenlijk onverantwoordelijke ligtzinnigheid, waarmede men aan de ontwerpen van eenige onervaren ingenieurs gehoor gaf, om de Nijl aan de Delta af te dammen, geven een waar beeld van *Mehemed*-Ali's, verblinding en verkwisting, en te gelijk een maatstaf ter beoordeeling zijner raadgevers, die den ijdelen grijsaard in elken steen dien zij opbouwen, een trap voor zijne onsterfelijkheid doen zien. Alle deze bouwwerken vervallen nu weder, en de millioenen bouwsteenen, sedert jaren voor de afdamming van den Nijl met onberekenbare kosten bijeengebragt, brengt men thans met dezelfde kostenbesteding weder naar andere plaatsen over, om even nuttelooze werken te ondernemen. De schoonste schepen van de vloot kunnen geen zee bouwen, omdat zij aan de kiel verrotten. Het is een ongeluk, hoogvliegende geesten aanklevende, dat het ongeduld hen tot overijling voert; en zij de uitvoering der werken niet afwachten kunnen, welke hunne ijdelzuchtige verbeelding hen voorspiegelt. Het ontbreekt *Mehemed* aan alle hoogere kennis, en zijne raadslieden missen grootendeels alle wetenschappelijke vorming. Zijne veerkracht en eigenzinnigheid dulden geene hinderpalen, en van daar de volharding waarmede men hem op de valsche baan ziet voortgaan, om nog bij zijn leven de gedroomde haven van roem binnen te zeilen, die de geschiedenis hem echter sterk zal betwisten. Had *Mehemed*-Ali zich met het bezit van Egypte kunnen te vreden stellen, dan had hij nog bij zijn leven een der gelukkigste landen op aarde kunnen vestigen, terwijl Syrie en het moeijelijk betengelde, in den jongsten tijd weder aan zich-zelven overgelaten Arabie hem noch zijne nakomelingen immer een rustig bezit dier landstreken belooven. Nog droeviger ondervinding staat hem te wachten, wanneer hij voortgaat Syrie op gelijke wijze te onderdrukken als Egypte, waar hij alle regt van eigendom vernietigde en het land wil gewennen om de vruchten zijner vlijt en van zijnen grond als eene schatting aan de voeten van den beheerscher ten offer te brengen. De arme Arabieren zijn voor den oogenblik blijde, wanneer zij slechts zooveel hebben om het leven te onderhouden; de groote eigendommen die men aantreft behooren aan enkele Turken of Europeërs. Door de bovenmatige vermeerdering van het leger, worden bijna alle jonge lieden aan den landbouw onttrokken, en terwijl knapen van twaalf en dertien jaren de wapenen torschen, gaan grijsaards, blinden, eenoogigen en vrouwen achter den ploeg. Een onvermijdelijk gevolg van deze ontvolking is het verval van den akkerbouw; ook liggen aan de oevers van den zeeboezem van Rosette, alsmede in het rijke Delta en in geheel Opper-Egypte de heerlijkste landstreken onbebouwd. En van welke middelen bedient *Mehemed*-Ali zich om zijn leger voltallig te houden? De afkeer van de Arabieren voor den soldatenstand is zoo groot, dat zij hunne kinderen of zich-zelve verminken om er van bevrijd te zijn. De onverschilligheid waarmede deze ongelukkigen zich de vingers of beenen afzetten, de schoonste tanden uitbreken, of een oog uitbranden is waarlijk schrikverwekkend. *Mehemed*-Ali deed, nu een jaar geleden, een bevel uitgaan, dat uit deze kreupelen twee regimenten moesten gevormd worden; en ik zag reeds in Kairo een dezer eenoogige stafregimenten voor het paleis van *Ibrahim* paraderen.

Men mag *Mehemed*-Ali zoo veel philantrophische gevoelens toeschrijven als men wil, hij blijft steeds een Turk. Hij zwicht slechts voor noodzakelijkheid en geweld en zal zich nimmer vergenoegen met hetgeen men hem geeft, maar steeds naar meer staan, naar den troonzetel van Konstantinopel. Het hoofddenkbeeld dat hem vervult is een Arabisch rijk, en zijne verblinding doet hem [illegible] niet inzien, dat het bezit van Syrie en Arabie hem tot zijnen ondergang zal leiden, terwijl hij alleen met het rijke Egypte eene duurzame dynastie had kunnen vestigen. De natuur verwijst Egypte op de landbouw en deze kan acht millioenen zielen voeden. In plaats van den landbouw aan te moedigen, onttrekt *Mehemed*-Ali aan denzelven de arbeidende handen; juist op dit oogenblik kwam weder het bevel naar Kairo om hout voor den bouw van drie nieuwe oorlogschepen bijeen te brengen. De schending van alle eigendomsregt strekt zich in het bijzonder uit tot het eenige middel van vervoer in Egypte, de Nijlschuiten. Toen ik in Kairo kwam, werden alle bijzondere vaartuigen tot het transport der afgeperste granen in beslag genomen en het gevolg was, dat zij allen prijsgegeven en ten verkoop aangeboden werden. Dit is de hoofdoorzaak, die het reizen in Egypte zoo kostbaar maakt, daar niemand meer neiging gevoelt vaartuigen of schuiten uit te rusten, om ze daarna kosteloos aan de regering te moeten afstaan. Men zegt, dat *Ibrahim* de oorzaak van dezen drukkenden maatregel is, maar hem kan men minder de schuld geven, daar hij nog geen regent is.

Mehemed bouwt eene reusachtige vloot, maar die den handel tot geen nut strekt; hij bouwt oorlogschepen en vernietigt de koopvaardijvaart; zijn tot het uiterste gedreven belastingstelsel drukt alle levensbronnen en verspilt de schatten des lands tot waanzinnige vergrootingsplannen, in plaats van dammen, bruggen, kanalen en waterbouwkundige verbeteringen daar te stellen, die bij de steeds rijzende hoogte van den grond dagelijks noodzakelijker worden. Het hoofdgrondbeginsel der beheerschers van Egypte, om slechts belastingen in producten te heffen, verliest *Mehemed* immer meer uit het oog. Hij zorgt niet in het minst voor de opvoeding van zijn volk, zelfs niet eens voor derzelfs levensonderhoud. Katoen en suikerriet voerde hij slechts voor zijne bijzondere bedoelingen in. Egypte moest alles voortbrengen en intusschen worden er zelfs niet eens aardappelen aangekweekt.

(*Het vervolg hierna*).

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te *Amsterdam* van gisteren (20 *September*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 50⅝, negen zest.; Handelm. 164¾; Ardoins 21¼, drie zest.; ⅛.

⁂ Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot JOHANNIS BAPTIST BOL, in den ouderdom van 40 jaren, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, mij nalatende zes Kinderen, waarvan drie nog te jong om het smartelijk verlies van hunnen Vader te beseffen.

BREDA,
18 September 1840.

J. E. LOONEN,
Wed. J. B. BOL.

NB. De Affaire zal op denzelfden voet gecontinueerd worden, waarom bovengemelde zich in de gunst van hare Stadgenooten en verdere Begunstigers aanbeveelt.

THÉATRE DE BREDA.

AVEC PERMISSION.

Pour les Débuts de la Troupe sous la Direction de M. ALEXANDRE.

SAMEDI, 26 *SEPTEMBRE* 1840.

LA 1e REPRÉSENTATION DE:

LES ENFANS DE TROUPE,

Comédie-Vaudeville Anecdotique en deux actes, par

M. M. BAYARD et WAUDERBURCH.

SUIVI DE LA 1e REPRÉSENTATION DE:

LA MEUNIÈRE DE MARLY,

Vaudeville en un acte.

Dans les entr'actes, l'orchestre exécutera les Walses les plus nouvelles DE STRAUSS, MOZART, JULIEN, KUFFNER.

Prix des Places fl. 1,40.

Pour les Dames et les Officiers fl 1.

Openbare vrijwillige Verkooping

VAN **EIJERLAND**, *gelegen op het Eiland* **TEXEL**, *in de provincie Holland, noordelijk gedeelte, arrondissement Alkmaar, bedijkt in den jare* 1835, *groot ruim* 5800 *Bunders.*

De Notarissen *VAN DER LOOY* en *VAN DER HOOP*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van derzelver Principalen, zijn voornemens om op Donderdag den 8 October 1840, en veertien dagen daarna, op Donderdag den 22 October, beide des voormiddags ten tien ure, in het Locaal *Tot Nut van 't Algemeen*, aldaar, respectivelijk te veilen en af te slaan de navolgende ONROERENDE GOEDEREN, te weten:

Het op het Eiland *Texel* voormeld gelegen EIJERLAND, bedijkt in den jare 1835, groot volgens den Kadastralen Legger te zamen 5807 Bunders, 98 Roeden, 83 Ellen, bevattende veertien kapitale *Hofsteden*, met uitmuntende *Bouw*- en *Weilanden* daarbij behoorende, een groot aantal partijen *losse Landen*, een fraai aangelegd *Dorp*, twee *Kerken*, *Koren*- en *Pelmolen*, *Heeren*- of *Directie-Huis*, mitsgaders verdere *Gebouwen*, *Gronden*, *Tuinen* en *Erven*, en zulks met al deszelfs *Bedijkingen*, *Sluizen*, *Wateringen*, *Wegen* en *Bruggen*, aanzienlijke *Jagt en Visscherij*, en verder al hetgene deze gemeenschappelijke Bezitting uitmaakt; zijnde dit alles daargesteld en aangelegd op de ten jare 1835 als tiendvrij Eigendom aangekochte Dominiale Goederen van den Staat, bekend onder de benaming van *het Buitenveld* en *het Eijerland*, zoodanig die destijds door het Rijk werden bezeten, mitsgaders op eenige later daarbij van het Dijkbestuur des polders Waal en Burg op Texel mede bij aankoop verkregen Gronden.

De voornoemde Onroerende Goederen genieten voor het grootste gedeelte tot den jare 1860 vrijdom van Grondlasten; zijnde hetgene thans bezwaard is over den jare 1840 met de opcenten aangeslagen tot *f* 1061,12.

»*De veiling en afslag zullen plaats hebben eerst in twee*
»*en zeventig Percelen, daarna bij combinatien en vervolgens*
»*in massa, alles zoodanig dit in de advertentien, geplaatst*
»*in de* Rotterdamsche *en* Haarlemsche Couranten, *als mede in*
»*het* Handelsblad, *mitsgaders in de* Biljetten *en in de* Catalogussen *der veiling, breeder is vermeld.*"

Inmiddels zijn nadere onderrigtingen te bekomen ten Kantore van de Notarissen: *VAN DER LOOY* en *VAN DER HOOP*, te Rotterdam, ten Kantore van den Notaris *J. L. KIKKERT*, op Texel, en in het Heeren- of Directie-Huis op Eijerland, bij den Heer *PAULUS LANGEVELD*, door wien aanwijzing *in loco* zal geschieden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.